

Стан Редакције и Админ.
Космијска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Цеплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
шест месеци . . . 5.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Изази сваки дан у 6 ч по подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

У БУКОВИНИ

Жив пораз аустро-немачких трупа

ПЕТРОГРАД, 18. фебр.

Саопштавају нам са границе, да је после неколико жестоких борби у Буковини руским групама пошло за руком да се пробију кроз аустро-немачке трупе и да их поделе на двоје. Под оваквим околностима Аустро-Немци су се дубоко повукли Руси су рекупирани готово све раније позиције и вароши у Буковини. Трупе, које се налазе у Бесарабији стижу непрестано као појачања.

Чине се припреме за реокупацију Черновице.

И опет Арнаути

НИШ, 17. фебруара. — Прексиди у 11 часова једна гомила Арнаута напала је на страже наше у селу Морини у призренском округу и страже су се морале повући. Одмах је о томе извештена стража из Жура и Врбнице, која је успела да сузбије нападаче.

Ишчекивање Румуније

1.
Данас сви учесници овог великог рата често, и непрестано, у осталом и с пуним разлогом, запиткују: „Шта је ово? Шта значи толико ћутање неутралних држава? Зашто се већ једном не одреде и не узму једну активну и одређену улогу?“ И доиста ово нам ћутање, ово скривено ишчекивање појединих неутралних држава изгледа тајанствено и неморално.

Румунија која има милионе својих сународника у ропству аустроугарском, и поред силног и сталног напредовања и учвршћивања Руса у њеној непосредној околини, не миче ни прстом, остаје потпуно равнодушна. Она и даље немо и пасивно гледа страховитом и грмљавину који се проламају на њеним границама. Да ли та земља има срца и душе? Где су ти њени национални идеали о којима воли

врло често да декламује? Камо примене и реализовања говора оног њиховог владике који је умео о Новој Години да каже да Румунија жели: Ердељ, Буковину, Источни Банат, Темешвар и стотину других ствари. То је све лепо, жеље су увек дозвољене, али да ли она не мисли да јој неко то готово и скривано уручи у руке? Хе! хе! То, бога ми, не може да буде. Румунија, ако жели да дође до свога наслеђа из велике заоставштине Аустроугарске Монархије, она нека се пожури, нека учини своја потраживања јавно и званично, и нека засуче рукаве и отме оно што мисли да је њено. То је једини и најкраћи пут за постигнуће њених жеља. А не да чека готовину! Достојанство и понос државни не треба да јој дозволи да тражи окруњено. Има ли она националне части и поноса?

Већ читавих седам месеца, с времена на време и периодично, систематски и с израчунатим дејством, она пушта гласове и разне верзије о томе како је њена акција предстојећа, еминентна и питање дана а не недеља. И ми тамао одлажемо са речима: „Но, хвала Богу, дође и тај час.“ Али хоћеш — на једанпут и од једноме све се то утишавало и застирало неким тајанственим велом. Све је добијало обележје заговестности и мистерије. Јавно мишљење које је показивало изражено расположење и готовост за ступање у акцију, као осека, одступало је и попуштало. И опет се говорило и енергично доказивало као да се у Румунији чине војничке припреме и тајно мобилисање у великом стилу и са грозничавом брзином. И све је то о стајало у речима, а дела и стварности на како! Цела Румунија која је по извештајима изгледала сва у пламену и огњу од патриотског одушељења, као чаробним шаком и штапићем утишавала се и гасила. Пљима и сујица ентузијазма и решености за ступање у рат противу Аустроугарске, преживљавала је осеку и повраћање у своје раније стање. Извештаји о интензивном и енергичном војничком припремању Румуније, као једним замахом прекривани су и обустављани. И то је у све јачој и јачој мери давало материја и основице неповерењу и сумњању. Це-

локупно држање разних румунских званичних и незваничних чиниоца добијало је карактер дубоке мистериозности. Цео је свет све даље и доцније извештаје и вести о активности и спремању Румуније примао са највећом резервом, да не кажемо неверицом и подсмехом. У појединим круговима почели су да праве и спрдњу са угледом и озбиљношћу Румуније. Чак се о њој и у енглеском парламенту повела реч и ни мало се ласкаво нису том приликом изражавали. И све многобројне и контраверзне вести појачавале су тај утисак. Са неком врстом очајања и дубоком забезекнутости и зачућеношћу сви су погледали на неразумљиво држање румунске владе. Коментарисали су на разне начине, једни на овај други на онај начин, једни овим други оним разлогом, али је занимљиво да су се сви саглашавали и подударали у мишљењу да акција Румуније треба да дође што пре: јер би се тим учинила несумњива услуга праведној и светој ствари савезника, који се боре за слободу и правду и право на опстанак малих; дакле непосредно за свој интерес и интерес племенитих и човечаских идеала и начела, а посредно и за ту исту Румунију, која би само у пријатељској и интимној заједници са Тројним Споразумом и његовим савезницима могла да опстане и ужива пространа и велика пра-

ва која су основна начела рада и акције слободних народа.

Бомба у Софији

— Грци плаћају цех. —

АТИНА, 15. фебр.

Из Софије јављају, да је полиција ухапсила за тобожње учешће у атентату у софиској касини више одличних Грка. Један од тих Грка, неки Христо Манос, грчки поданик, умро је у затвору услед рђавог поступања од стране полиције. Полиција није поистала да изда леш Маносов грчком посланству. Он је сахрањен уз учешће грчких свештеника.

Неко лаже

— Једно потребно објашњење —

Пре неколико дана „Политика“ је донела на уводном месту интервју свога сарадника са г. Пашићем, шефом владе. У том интервјуу било је изнето и таквих ствари, које би цензор, да је који други лист то донео, немилосрдно избрисао. Међутим, како је исти штампан у „Политици“ и како је опет, ова изјавила да је цело то написаније интервју са г. Пашићем, цензор је пуштао, и његова црвена оловка није унакрст прошетала преко њега. Читајући тај интервју ми смо, познавајући г. Пашића, као човека, који се нера-

до даје интервјуисање, сумњиво вртели главом, и тешко нам је било да поверујемо у тачност интервјуа као и у истинитост његовог извора.

После два дана нишки прес-би-ро је донео један деманти, који су сви листови сем „Политике“ донели. Како прес-би-ро није тачно навео проузроковача који је изазвао овај деманти, ми тражимо од Кр. Срп. Пресби-ро а да нам да објашњење: да ли се овај деманти односи на „Политику“, или на који други лист или на какву личност.

Једна исправка

Г. Младен Боторић, кмет општине београдске умолис нас је да одштампамо ову његову изјаву:

Г. Уреднице!

Овдашњи лист „Политика“ донела је пре неколико дана вест како сам ја отпутовао у Букурешт да купим брашно за општину београдску. Ово је нетачно, јер се ја у последње време нисам никуда макао из Београда.

С поштовањем

Младен Боторић
кмет општ. беогр.

Ситуација

— Кратак извештај са свију бојишта. —

Са Цетиња јављају да је аустријска флота ушла у барски залив и бомбардовала пристаниште и варош.

Из Петрограда јављају, да су руске операције око Пшасниша завршене поразом два немачка корпуса.

Бомбардовање Дарданела продужено је успешно по савезнике. Један турски гарнизон је растеран, две оклопњаче ушле су две миље у Дарданеле.

Француска офанзива продужује се и даље са успехом по француске трупе.

Британски адмиралитет јавља да се на мору није десило ништа значајније.

Из немачке градине

— Интересантна статистика једног немачког просветног радника. —

Немци су чувени као веома „акуратни“ људи, и тајав један Немац при том још просветни посленик водио је записник свога учитељовања за 40 година свога службовања. И варавно као „акуратан“ човек записивао је све ситнице, па чак и казне које је изрицао или извршавао над својим ученицима. И ево једног листића из те немачке просветне градине.

„За 40 година свога учитељовања — вели овај просветни — ја сам:

ошамарио	1.115.560 пута
ударно лењиром	20.899 „
штаком	124.010 „
пацке	911.527 „
повукао за уши	7.905 „
казнио затвором	136.715 „

Бадава овај је учитељ превазишао многе наше учитеље који су били чувени са свога багињања. Сиромаш пок, чак Арон, да је жив болно би уздахнуо: бадава, много је способнија од мене.

Жика и Јапах

— Посредништво Америке —

ЛОНДОН 17. феб.

Како је јапанско-китајски спор узео и сувише озбиљан карактер, и како постоји опасност да дође до оружаног сукоба између обеју земаља, америчка влада је учинила преко свога посланика нужне кораке да се овај спор реши мирним путем.

Изгледа, међутим, да овај корак неће моћи да доведе до сагласности између обеју држава. По једној висти из Токија, Јапанска је влада послава 20 дивизија за Кореју, Порт-Артур и Чинг-Тао.

Држање Швајцарске

— Мејава новог председника савезничког већа. —

Ј. Мото, нови председник савезничког већа швајцарског дао је пре неколико дана једном руском новинару ову изјаву о држању Швајцарске:

— Нема сумње да је одјеве ликог интересовања по јавност европску како ће се даље држати Швајцарска. Иако неутрална, Швајцарска је одмах по европском конфликту мобилисала своју војску да њоме у случају потребе заштити своју независност. Јер ми не мислимо да пођемо трагом Белгије.

У мојој отаџбини има нас и Француза и Немаца, али ипак ми смо Швајцарци и ми знамо само за дужност према својој отаџбини. Заго се ми исто тако дивимо храбрости, стрљењу и челичности Немаца, колико и витештау, кавалерству и племенитости Француза. Ми смо се до сада држали неутрално, и одржавали смо пријатељске везе и са једном ратујућом страном и са другом. Ми немамо завојевачких тежњи и зато ћемо своје досадашње држање и даље управљати. Но у случају да нас нападне која ратујућа странка ми ћемо се независно од друге странке борити, да он сачували своју независност.

Дефицит у Београдском Пореском Одељењу

Уредништву „Страже“

У Вашем листу „Стража“ на трећој страни од 2 фебр. тек. год. изишла је notiца: „Дефицит у београд. пореском одељењу“ у којој се вели да је у каси тог одељења нађен дефицит, који је учинио пок. Гајић бив. порезник и благајник пом. касе.

Малим Уредништвом — да сходно закону о штампима, исправите пом. notiцу у следећем:

Исправка

Notицом од 2 фебр. тек. год. погрешно је изнето: да је дефицит у каси београд. пор. одељења учинио пок. Душан Гајић бив. порезник тога одељења.

Класиским прегледом, после евакуације Београда, стање касе нађено је потпуно повређена, јер то тврди писмо нашег пуномоћника г. Ж. Живковића пореског помоћника

истог одељења, који је присуствовао при отварању касе. Пуномоћник и комисија тврде да су касу повредили и узели новац или Аустријанци или нека друга лица за време евакуације Београда, отац, због велике слабости и болести, није ни долазио у канцеларију, за које време каса је била читава и исправна.

Малим Уредништвом да путем ове исправке гор. нотације, онере се част моје куће и пок. оца, који је свагда био потпуно исправан и честит чиновник што се документује и кондукт листами иначе ћу тражити сатисфакцију за увреду части и клевету путем законским — судским.

У нади, да ћете у наредном броју Вашег листа објавити ову исправку, остаје Вам благодаран,

Миодраг Д. Гајић,
судски писар

* * *

Пуштамо исправку г. Миодрага Д. Гајећа, судског писара без икаквог коментара. Међутим, у сутрашњем броју вратићемо се понова на ову ствар.

Дневне вести

Министарска седница

Јуче по подне, одржана је у Нишу министарска седница, под председништвом г. Пашића.

На седници је решавано о важним државним питањима, и о начину како да се ширење заразе спречи!

Оболео г. Пачу

Из Ниша нам јављају, да је оболео г. Лазар Пачу, министар финансија.

Прилог

Леди Петет, чланица енглеске сачитарне мисије у Скопљу предава је Средишном Одбору шест бала одела за избеглице, а сто цакова пириња за пограничне трупе.

† Г. Оцокољић

Јуче је умро у Београдској Војној Болници, од пегавог

тифуса, г. Гвозден Оцокољић, комесар исте болнице.

Отпутовали

Синоћ су отпутовали преко Солуна за Америку, амерички лекари: Џејмс Дерови и Вилијам Аки и болничарке, који су радили у београд. војној болници.

Облео од тифуса

Из Ваљева нам јављају, да је тамо опасно обелео од пегавог тифуса, брат г. Пере Кушаковића, овд. апотекара, Влада Кушаковића, начелник ваљевске војне станице.

Разноја интернираних грађана

Јављају нам из Ниша, да је наше Министарство Иностранних Дела предузело кораке, улугивши преко америчког посланства ноту аустријској влади, да се између нас и Аустро-Угарске измјају интернирани грађани.

Оболео

Г. Д. Миназиновић, секретар Мин. Иност. Дела, оболео је и већ неколико дана не долази на дужност. Лекари још ни у дефинитивно констатовали од чега је болестан.

Поштанска конвенција

Између румунске и атинске владе воде се преговори о поштанско-телеграфској конвенцији између обеју земаља.

Нов комесар

Нови комесар чукаричке полиције г. Драг. Анастасијевић примио је јуче своју нову дужност.

Г. Анастасијевић ће уједно вршати и дужност комесара топчадерске полиције.

Лешери у Ваљеву

Јављају нам из Ваљева да се по тамошњим бунарима налази мноштво лешева нагих грађана и војника, које су побицали Аустријанци приликом свога повлачења.

Пажиња надлежнима

Жале нам се многи пензионери, који своје пензије примају на благачни Управе Фондова да ни до данас они нису примили своје пензије и ако

Спа. Љуб. Кордић:

СА КРВАВИХ ПОЉА

Ноћ је плава
Расплетена
Са сребрном косом пала...
Земља спава...
Сузица је заблестала
У листиће завијена...
У шумарку ветрић мре...
Ко да душа бледа, плава
С душом с листа на лист гре...
Ноћ је плава
Расплетена
Са сребрном косом пала...
Деца плава
Увијена
На пољани малој стала
И рукавом сузе тре...
Драги где си? Тихо збори
И у мртвих гледа ред...
Зора плава
Осветљава...
Драга лежи крај ње блед,
Без живота... А у гори
Поветарац тихо мре...
Ко да душа бледа, плава
С душом с листа на лист гре
Зора плава
Осветљава,
Она клечи

Ту без речи... У коси јој свио лед
Венац леден... Пада лис,
Зора плава
Осветљава
Небо плусну суза низ — — —
Чачак, 14. феб. 1915.

ФЕЛТОН

П. К. Грегорић:

Последњи пољубац

Волели се. Он је био учитељ у једном селу питоме Мачве, крај валовите Дрине, а она у истом селу учитељица. Видели су се и после првог сусрета, после прве проговорене речи обоје су задрхтали, а срца су им затрептала као жаца на виолини, са које је он у слаткој ноћи, када би месец ишетао, и рој звезда се указао на плавом, као кадифа, небу, изводио песме пуне чежње, слатких снова; снова, који су тако речато

такo дирљиво говорили о силној љубави младога сеоског учитеља. У тим ноћима она би устајала из своје топле постеље, и онако у ноћној тоалети, отворила би прозор и нагла би на њега своју лепу главу, коју краси бујна златна косица, која се раскишно спуштала низ њена обла плећа. Звук је треперио кроз ваздух и губио се. Али још је имао толике снаге да допре до ње. И она би се предала слаткој чежњи, која их је спајала, и са затвореним очима будна би сањала. И тек када би први петак, тај весник зоре, објавио да се зора ближи, и када би први рујни зраци јутарњи разорали тамни вео глухе ноћи, обоје би потражили постељу и њихове очи, које су гвориле о њаној љубави заклапале би се и они би се са осмехом на уснама предавали у загрљај богу Морфеју.

Дани су пролазили и младички учитељ са својом младом колегицом проводио је часове. Једног дана изјавио јој је љубав, открио јој је своје осећаје. У место одговора, у место речи да, она му је пала у загрљај и своју лпу главицу наслоњила на његове снажне младалачке груди. Њено плаво око, плаво као небо, а чисто као јутарња роса говорио је: о како те љубим! О, како сам срећна. И чврсто припијена једно уз друго, са припијеним усницама сањали би о часу када ће припасти једно другоме, док би им срца силно куцала.

А док су они тако предани својој љубави сањали, са једног плавог распветалог јоргована, кога је благи поветарац њихао тамо амо и ширио му заносна мирис, славујак је слатко прижељкивао. Дрина, валовита Дрина, шу-

мела је и њени таласи пуни уздаха, пуни суза потлаченог робља сливалу су се са радосну младог учитеља и младе му веренице.

Услободним часовима он би са њоме и својим ђацима долазио до обале и одатле би чежњиво гледали с ову страну, тамо где Срб још и данас страда и мучи горке лане. Пун љубави, пун идеала и пожртвовања он би се занео и са његових као трешња јрумних усана, низале су једна за другом пламене речи. Она не би скидала очи са њега; а ђаци његови причали би својима на дом, како им је учитељ паметан и како много зна.

* * *

Једног јулског дана млада учитељ доби наредбу, да се одмах јави својој команди. О рату између Србије и Аустрије говорало се увелико. О томе је у штампаним говорено

се чиновник Управе Фонда, одређен да изврши исплату налази већ неколико дама у Београду.

Ми молимо надлежне да узму на одговор овог господина, коме су прече шетње по Београду но исплата пензија.

Извошења ђубрета

Општина београдска у споразуму са Управом града, ставила је свима квартовима на расположење по 4 кариоте за извошење ђубрета из приватних кућа, а с тим да квартави сами набаве коње.

Општина подноси све трошкове.

Забрањено торбарство

Министар Полиције, издао је наредбу, којом забрањује телалима пролазање старог о-

дела и ношење по кућама, за која нема доказа да су дезинфикована.

Оскудица у жижицама

Последњих неколико дана, осећа се у Београду велика оскудица у жижицама.

Управа монопола, треба да се потруди те да се ова оскудица што пре отклони.

Војни позив учитељима београдским

Сви учитељи београдски, без разлике година старости, који нису на војној дужности, да у року од 24 часа од публикације овога позива представу војном одељењу општине београдске, реди упута у VII пуков. окр. команду

Ранија ослобођења не важе без обзира да ли школе раде или не раде.

ПУТ ЗА ЦАРИГРАД

Бомбардовање се наставља

АТИНА, 17. фебруара. — Бомбардовање утврђења почело је јутрос понова, 25 бродова ушло је у прве мореузеве. Четири оклопаче бомбардују позиције турске у заливу Саресу

У Карпатима

У Карпатима аустријска војска, која је напала наше позиције Љулкова, претрпела је огромне губитке, губитке који су несразмерни према употребљеним снагама.

У Карпатима напад је аустријски у густим редовима, на фронту Љулкове остали су безуспешни. Губитци аустријски су огромни. У Источној Галицији непријатељ је прешао у дефанзиву. У пределу Пизинка имали смо успеха помоћу једног блиндираног воза у Буковини заузели смо Садягур.

Дневник једног артиљерца

ИЗ СРПСКО-АУСТРИЈСКОГ РАТА

18

13—IX је био дан миран и без икаквих промена, тек у 8 часова у вече заче се јака пешачка борба коју умирише наша неколико зрна. Изгледа ми да су швабе уобичајили ову порцију од 3—4 хаубич. зрна, јер никако веће да легну док је не добију, а кад добију одмах се умире.

и претрпано, и сваки поштен Србин пре је волео и часно на мегдану погинути, но срамно пригнути главу и одрећи се оних слатких тежњи, о којима Србин већ толико година сања. Млади учитељ није био овим изненађен. Позав команде затекао га је у највећем расположењу. Та колико је пута он са својом вереницом гледао у босанске врлети и уз шум валовите Дрине причао јој о Србиновим идеалима; колико јој је пута рекао, да не би марио да први падне у љутом окршају за ослобођење браће. А колико је тек њих Босанаца долазило код младог учитеља и он их је тешио, уливао наду да имају још мало стрпљења, док се Србин опорави од три рата, па ће, погавати и Босну и Херцеговину! Племенита уша у тим часовима утеха и вадања у бољу будућност. није ни помислила да тај дан

14—IX Цео дан је прошао на миру; али у вече тачно у 8 часова отпоче опет пушкарње из ровова које је опет непријатељ изазвао. Чудни су људи те швабе — вели један наш војник — навикли просто да им се пред спавање потпраши тур, па не могу без тога никако да спавају. —

није тако далек; он није ни помишљао, да се дан ослобођења ближи и да ће му се жеља испунити: да ће бити прва жртва, света жртва на олтару народних идеала.

Одмах чим је примио позив отишао је у Шабац, и још истог дана вратио се. Био је необично расположењ, док је његова вереница била у лакана. Црна слугња, да ће га изгубити, обавила јој је срце, Утешив је и уливши јој наду у боље дане, који ће после ових настати, он је већ сутра дан био с ону страну Дрине, а после два дана јавио се опет команди. Командант је био необично задовољан. Саопштење младога учитеља било је онакво, какво се је и могло очекивати. У Босни је врло, јер су народне вође бачене у тамнице, због убиства престолонаследника.

— Свршиће се —

Мори их несаница — одговорих ја — стога ћемо сад да им пошаљемо неколико милула против — живота, па ће одмах да се умире.

15—IX. Целог је се дана водила борба лево и десно, само у нашем реону никакво; сигурно меће да кваре апетит за до вече, јер сумњам да они легну без уобичајене порције. И заиста насам се преварио! Тачно у 7¼ часова у вече — поранили су за ¾ часа, мора да им је пред главу — отпоче пушкарње из ровова које ми одмах и без много муке умирисмо. После свршене борбе поседосмо око ватре коју су били наложили возари, и отпочесмо приче и шале. Причало је се дуго и свашта, затим се пређе на то, како је се који провео и где је био за време прошлих ратова. У томе однесе рекорд Илија Томић из села Рипња окр. београдског. Он је причао о свом путовању преко Солуна за Скадар и обратно, а јунак његове приче јесте један велики пас, кога је он још из Ниша повео.

10—IX. Пошто се умисмо и Богу помолисмо, отпочесмо рац око кувањз пекмеца од шљива, у порцијама и мањерхама, и пурињу младих кукуруза. Шваба би мират до неког доба, али показа велику активност у копању ровова и утврђивању својих позиција. Да бих у томе осујетили ми отворисмо ватру на њих и пошто их побисмо један наш војник рече: ти војници нису ваљали пошаљите друге.

Данашњу је порцију добио, сад можемо насигурно рачунати да је до вече неће тражити, сем ако жели да меће и у торбу! Али смо се преварили у рачуну, јер тачно у 9¼ часова у вече — мало су одоцнила и то за целих 1½ сат али тек не мари ништа добили су данас — отвори се јака пешачка борба која је трајала све докле док је ми не ујугасмо са цагао 4 шрапнела

17 IX. Освају леп ведар дан на Костајнику и десно од овога води се очајна борба већ цело јутро.

Ми седимо у закљону, слушамо борбу и сунчамо се на слабом јесењем сунцу. Тих поветарац и слаба зраци септембарског сунца изгледа силно утичу на ове неуредним животом заморене људе, јер се после кратког времена сви почеше клањати боговима сања и одмора, и почеше дремати.

— Наставиће се —

У Женеву у Швајцарској установљена је међнародна информациона агенција за ратне заробљенике и интервирани лица. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les interelés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интервирани лица предата пошти непосредно или преко назе штајнич бироа, ослобођена су плаћања поштанских такса.

РУСКА ОФАНЗИВА

Страховит пораз Аустро-Немаца

— Даље руске операције своде се на — гоњење разбијеног непријатеља. —

ПЕТРОГРАД, 17. фебруара.

Војници немачки, које смо заробили код Пшасниша, сачињавали су 15 разних пукова. Резултати гоњења које смо отпочели 15 фебруара изјутра још нису познати. Услед наше победе код Пшасниша Немци су повукли своје извиднице са суседних сектора. На целом фронту Немци су заузели пасивно држање и једино што настављају бомбардовање Осовјеца у којем учествује, уосталом без успеха, и један топ од 42 сантиметра. Ну ова тврђава, чврсто саграђена, енергично се одупире. Северно од Гродна непријатељ води само артиљериски двобој. На левој обали Васле наше су извиднице уништиле две немачке патроле.

Како је текла борба

ПЕТРОГРАД, 16. фебруара. Службено. — Довршили смо наше операције код Пшасниша где смо потукли два немачка кортуса и потисли их до границе. Немци, нагнавши наш 10 корпус да се повлачи, смерали су, да по том управе своју акцију против наших трупа које су успешно оперисале у пределу Млаве. У циљу демонстрације пројектовали су, да потискују наше лево крило у пределу Млаве, а очевидно смераху, да доским нападом против нашег десног крила у пределу Коржеле потисну наше трупе у правцу Висле. 12 фебруара непријатељ је предузео офанзиву у пределу Лиши Сјерпец уотребивши пет дивизија. Око половине фебруара непријатељ је стигао на фронт Плоски, после огорчених борби задржали смо последње напредовање немачко у овом пределу. У то време непријатељ је био концентрисао између Млаве и Виленберга врло велике снаге ради предузимања офанзиве. Енергична активност немачких извидница била је од нас запажена у пределу Коржеле, 7 фебруара велике снаге непријатељеве кренуше неустрашиво напред и опкољавајући Пшасниш са источне стране непријатељ је стигао у село Шчука. Пшасниш је био крајња тачка ослонца десне крају наше војске. У овом пределу оперисала је једна од наших пешачких бригада и после активне и енергичне дефанзиве учинила је, да је један део њезиних снага ушао у Пшасниш. Сем ове бригаде располагали смо незнатним елементима кавалерије која је вршила улогу спољашне резерве и која је спречавала заобилазно кретање немачко.

Одвојивши један део трупа ради нападања на Пшасниш и снажно брањен са стране Нарева и на фронту Пржипул, Красносјелц, Подојец ушће Венхелки—Красне, Колачково, непријатељ је управо своју главну снагу на десни бок наших трупа које су биле концентрисане у пределу Млаве. Сектор на 11 врста од Лисакова—Хојново био је једновремено нападнут и северно и јужно или друкче речено са оне стране са које немачке колоне бежу опколиле Пшасниш и достигле до Воље—Бержовске, на половину пута између Пшасниша и Усканова. У исто време Немци отпочеше против целог нашег фронта енергичне споредне нападе. Преко дана 11. фебруара после крваве борбе непријатељ је покушао да заузме Пшасниш ну већ истог дана у 6 часова изјутра ми смо били предузели одлучну офанзиву на широком фронту Красносјелц—Колачково до Воље—Бержовске, притискујући непријатеља и 35 резервна дивизија немачка, која се упорно држала на прелазима реке Оршиц претрпела је тог истог дана у вече озбиљан пораз. Међутим и 12. у јутру непријатељ још није одустао од свог циља који је био раније предузео да зада нашим трупама свезан удар. Битка код Воље—Бержовске приказивала је алтернативно и дефанзивну и офанзивну само пред вече 12. фебруара наше трупе одбацише Немце на блиским позицијама код Пшасниша. 13. и 14. фебруара водиле се острчене борбе ради заузимања фронта Цилин—Хојново—Пшасниш—Братнички Шља.

Већ 12 фебруара у вече наше трупе заузеле су Пшасниш чије смо заузеће утврдили сутрадан. Немци тада отпочеше неуредно повлачење покушавајући да се извуку са правца Млаве—Коржел. Презирући умор и претходна кретања, као и дотадашње четвородневне крваве борбе, наше трупе снажно предузеше гоњење непријатеља, наневши 15 фебруара осетне губитке његовој позадини. Ове су нам операције дале богат ратни плен. Целокупан број заробљеника је најмање 10.000. План немачки против наших трупа у пределу Млаве, захваљујући нашем контра маневровању, завршен је поразом немачким. Преко дана 12 фебруара на остацим секторима не јавља се ни за какве борбе.

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опанака, ципела, па уча, панула и посуђа.

НАМЕШТАЈ

канделариски
добро очуван
ко има на про
дају нека јави
уредиштву.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ
НАЈБОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ратну 1915 год.

са збирком срп. нар. песама из српско-аустријског рата и са из-
значајем мена времена и грвено
одштампаним празницима. Цена:
Комад 0.50 дин,
Књижарима 100 к. 35.—
Поштарина моја.
Календари се шаљу по примље-
ној пошти. Путници,

Издавачка књижара

Е. Ајхштет

Београд

3-5

Знања ради

Од 15 фебруага продаваћу све
сортсе семена од поврћа, и поль-
ских семена, а нарочито аршламе
празе, и арпаично семе. У исто
време имаћу и арпаичка сејанца,
за сајење. Продаваћу на већу и
мању количину — Сва горња се-
мена продаваћу у Јагодини пошто
ће сваком купцу лакше доћи у Ја-
годину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђида Трајковић

ИЗ БЕОГРАДА

4-10

САВДУКА МРЉАЧКИХ

има готвих свију сорти БОД

ТИШЛЕРА РАКЕ

Балканска улица бр. 49. (Краљева пи-
вара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“

У БЕОГРАДУ

4-7

КОЖАРСКА РАДЊА

Ј. Марјановића и Синова

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАНОГ ДАНА

Иста радња има на стоваришту свих врста
кожа у довољној количини за обућаре.

48

3-6

Природна чачанска ракија
Шљивовица и ЉУТА

стигла је у векој количини

РАКИЦИЈСКОЈ РАДЊИ

Милаха Зарића

Може се добити по умереној цени на мање и веће
количине на стоваришту — Ракициј кој пијаци.

51

3-3

Пажња опанчарима — лиферантима

приликом садашње лиферације опанака за државу,
да имамо велику количину говеђих кожа, усол-
љених, пребачених и разапетих у свима тежи-
нама и то у стовариштима:

У Београду магацин Југовића улица — усолљених и разапетих
„ Младеновцу магацин код Станице — усолљених

„ Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усолљених, преба-
чених и разапетих а и свињских.

„ Јагодину магацин на пијаци — усолљених.

„ Крушевцу магац преко од „Такова“ — усолљених и разапетих.

„ Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.

„ Свилајнцу магацин на Пијаци — разапетих.

„ Краљеву магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

МИГРИЋ, НОВАКОВИЋ И СТЕФАНОВИЋ

10-15

П р а в и

Најфинији

Француски коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ К ЊАКА (ФРАНЦУСКИ)

1 литар стаје

10.— дин.

7 деци флаша

8.—

Књижара Коете В. Илића

преко пута Новог Двора

1-10

Чича Панта Костић

преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 0.20 кривла 0.30 п. п.) велики из-
бор природног пића и српских мезелука
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

4-

С болом у души јављамо свима пријатељима и позна-
ницима да је наш добри и никад непрежаљени

ЈЕВРЕМ П. ОТАШЕВИЋ

трг. и рез. коњич. наредник

преминуо 5. о. м. у Пожези а сахрањен 7. о. м. у свд. гробљу.

Овом приликом сматрамо за најсветију дужност да ис-
крено заблагодаримо г-ђи Јелици и г. Видосаву Вуковићу и
г-ђи Јелени Тановићки из Пожеге који су нам се пријатељ-
ским услугама овом приликом нашли а тако исто и свима
осталим пријатељима и познаницима који су нам од помоћи
и на услузи били.

Г. Милановац, фебруара 1915 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Даница; кћери: Бранка, Рада и Деса; синови: Ђожи-
дар и Мијодраг са осталом родбином.

60

2-2

НОВИ МОДЕ САЛОН ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

С. М. Лазаревића — Београд

БЕОГРАД КРАЉА МИЛАНА 120.
у дворишту до хотел „Славије“

Отворен је и продаје зимску и пролетњу робу и прима оправке

57

5-5

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СНОПЉЕ—ЋЕВЋЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ
ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЋЕВЋЕЛИЈСКОЈ
и ако су шефсви радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ћевћелија.

7-15